

The background of the slide is a photograph of Medemblik Castle, a historic stone building with multiple towers and a crenellated roof. The castle is situated on a grassy bank next to a body of water, with its reflection visible in the calm water. A small stone bridge is visible to the left of the castle. The sky is blue with scattered white clouds. A large, dark grey diagonal shape covers the bottom left portion of the image.

Medemblik op weg naar een evenwichtig sluitende meerjarenbegroting

Gemeenteraad

Gemeente Medemblik
24 februari 2025

Agenda voor vanavond

1. URGENTIE

2. BENCHMARK

3. FINANCIËLE STURING EN BEHEERSING

4. HANDELINGSPERSPECTIEF

Urgentie

1. URGENTIE

2. BENCHMARK

3. FINANCIELE STURING EN BEHEERSING

4. HANDELINGSPERSPECTIEF

1. Aanleiding, vraagstelling en context

Medemblik heeft een meerjarig begrotingstekort

- ▶ Gemeente Medemblik kent forse financiële uitdagingen richting 2026 en verder (tekort van circa 5,5-8 mln.)
- ▶ Maatregelen nodig om tot een reëel en structureel sluitende begroting voor 2029 te komen
- ▶ Medemblik werkt aan de bestuursopdracht 'meerjarenbegroting 2026-2029 in balans' om mogelijke ombuigingsmaatregelen te verkennen.
- ▶ Gemeente heeft BDO gevraagd om te ondersteunen bij de voorbereiding op de totstandkoming van de voorjaarsnota 2026 aan de hand van:
  - Uitvoeren van een financiële benchmark
  - In kaart brengen van mogelijke ombuigingen op basis van bouwstenen

1. Huidig financieel perspectief

Medemblik heeft een meerjarig begrotingstekort

- ▶ Tekort in 2025 grotendeels gedekt door onttrekking reserves.
  - ▶ Vanaf 2026 en verder een tekort zichtbaar zowel voor als na mutatie reserves
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
- ▶ Sprake van structureel evenwicht voor 2025
  - ▶ Voor 2026 en verder verslechtert het perspectief aanzienlijk

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo van baten en lasten	-6.774	-5.093	-6.244	-10.446	-10.446
Resultaat (na mutatie reserves)	-992	-5.457	-6.484	-7.109	-7.109

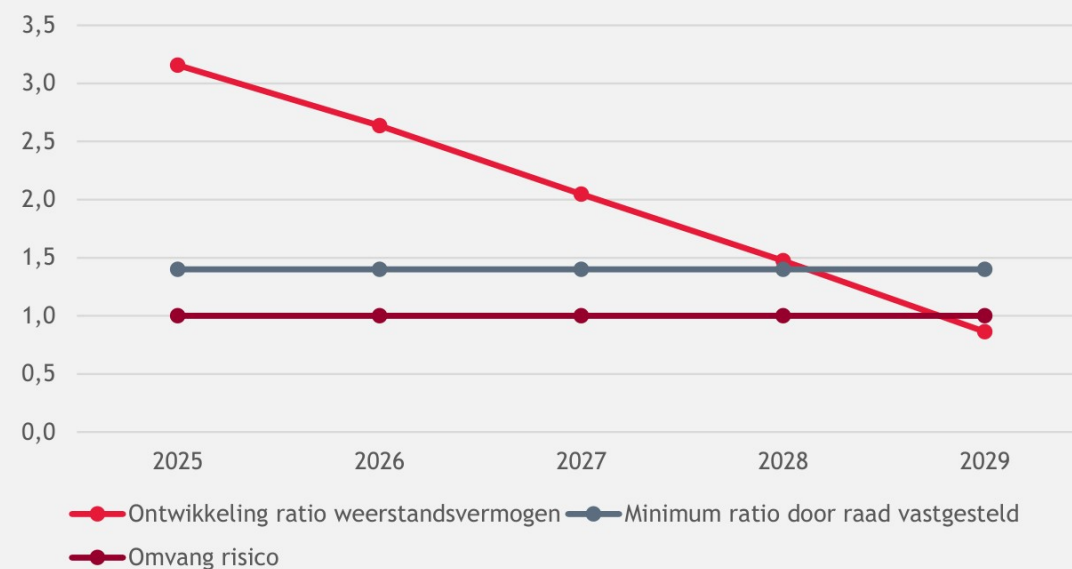
Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingsresultaat	-992	-5.457	-6.484	-7.109	-7.109
- Incidentele lasten	16.098	11.195	5.060	4.672	4.672
- Incidentele baten	14.771	11.223	5.023	5.430	5.430
Structureel saldo	335	-5.485	-6.447	-7.867	-7.867

1. Huidig financieel perspectief

Niet ingrijpen op tekorten leidt tot opeten van reserves en waarschijnlijk tot preventief toezicht

- ▶ Ratio weerstandsvermogen moet volgens de gemeenteraad tussen de 1,4 en 2,0 liggen.
- ▶ Ongewijzigd beleid resulteert in een ratio weerstandvermogen onder deze norm in 2029.
- ▶ Het tekort zit in het structurele saldo. Hiervoor dienen voor de langere termijn maatregelen getroffen te worden.

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Resultaat	-992	-5.457	-6.484	-7.109	-7.109
Ontwikkeling weerstandscapaciteit (algemene reserve)	33.071	27.614	21.427	15.434	9.039

Benchmark

1. URGENTIE

3. FINANCIELE STURING EN BEHEERSING

2. BENCHMARK

4. HANDELINGSPERSPECTIEF

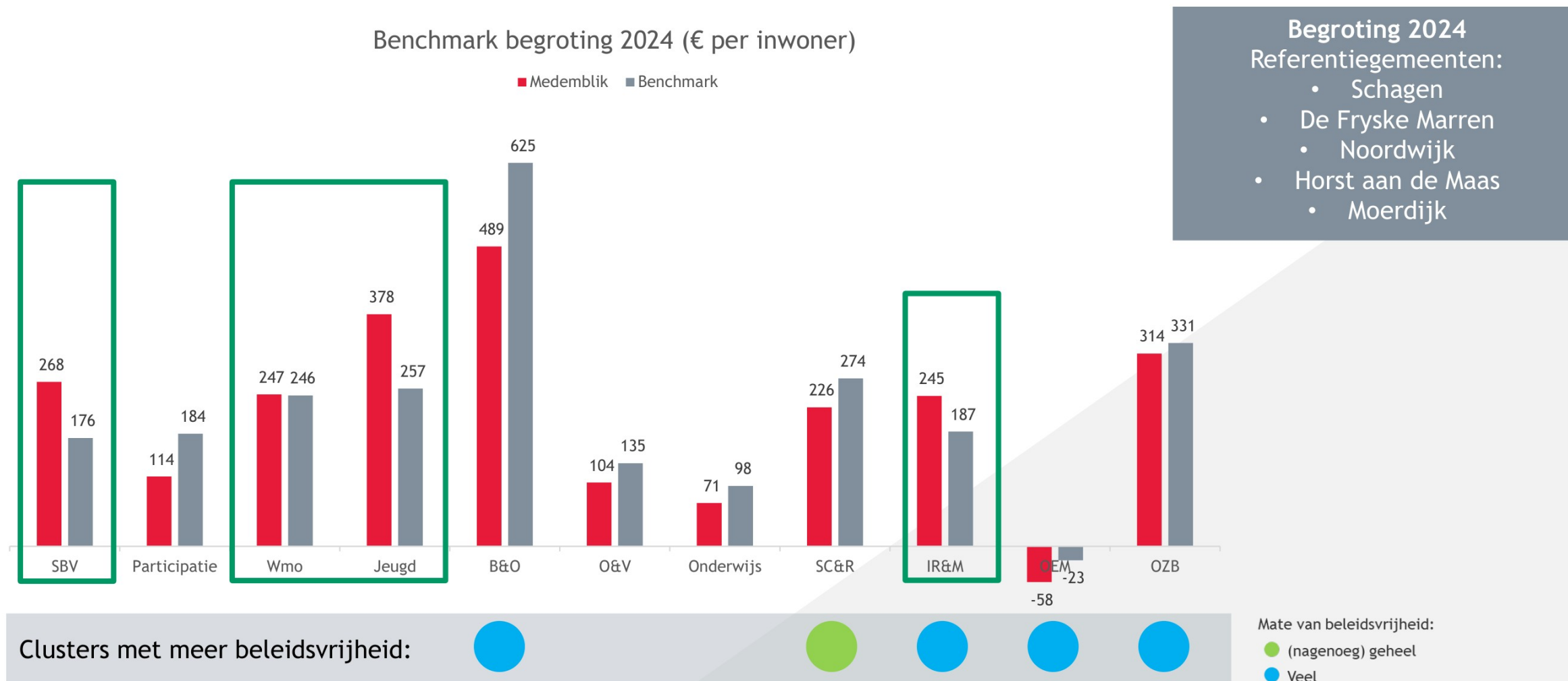
2. Vergelijking Medemblik met gemeentefonds

De hogere uitgaven op de sociale basisvoorzieningen en Wmo worden gecompenseerd door lagere uitgaven op bestuur en ondersteuning, fysiek domein, onderwijs en participatie.

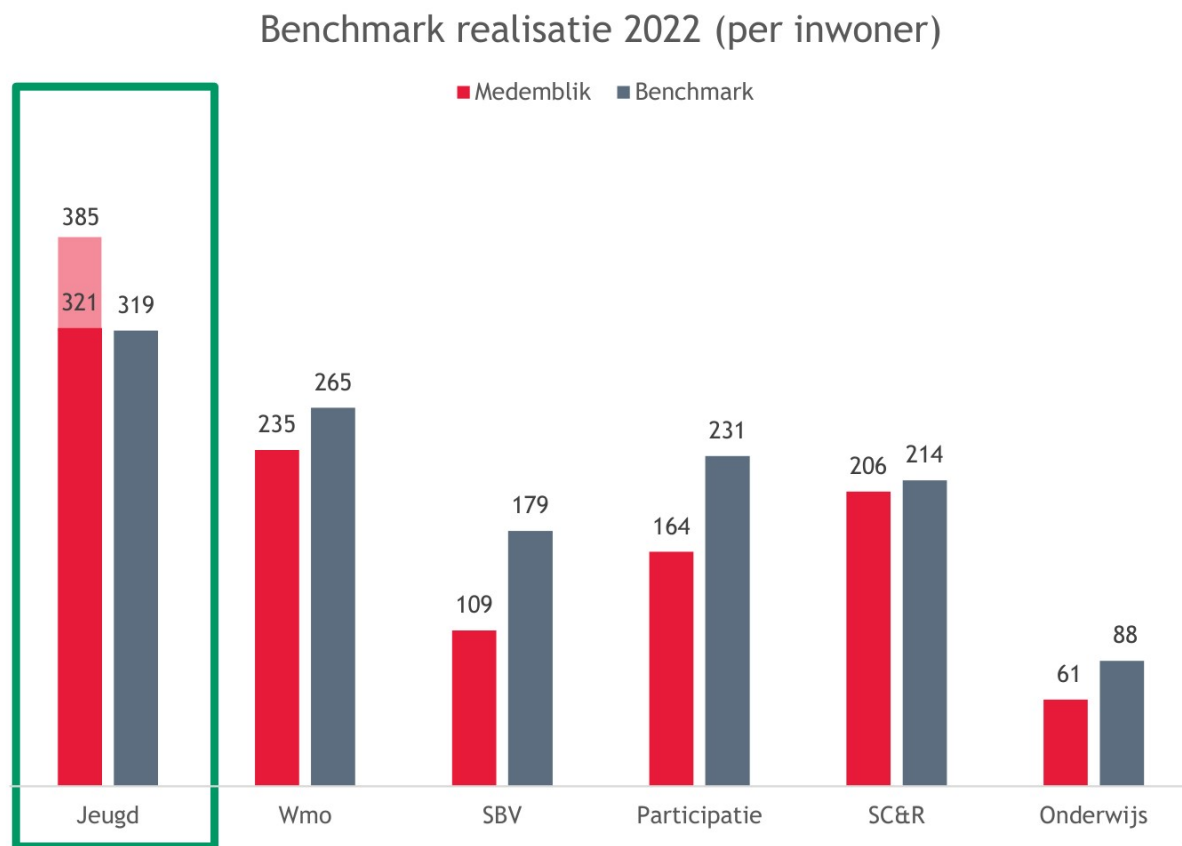
2. Wat zegt de benchmark?

Benchmark laat zien dat Medemblik beleidskeuzes heeft gemaakt in hogere inkomsten OZB en OEM. Hogere uitgaven binnen Jeugd, Wmo, Sociale basisvoorzieningen en Infrastructuur, Ruimte en Milieu

2. Wat zegt de benchmark met Westfriese Gemeenten?

Maatschappelijk domein binnen regio vergelijkbaar op basis van realisatie 2022. Op Jeugd geeft Medemblik meer uit dan Westfriese gemeenten

Sturingskracht

1. URGENTIE

2. BENCHMARK

3. FINANCIELE STURING EN BEHEERSING

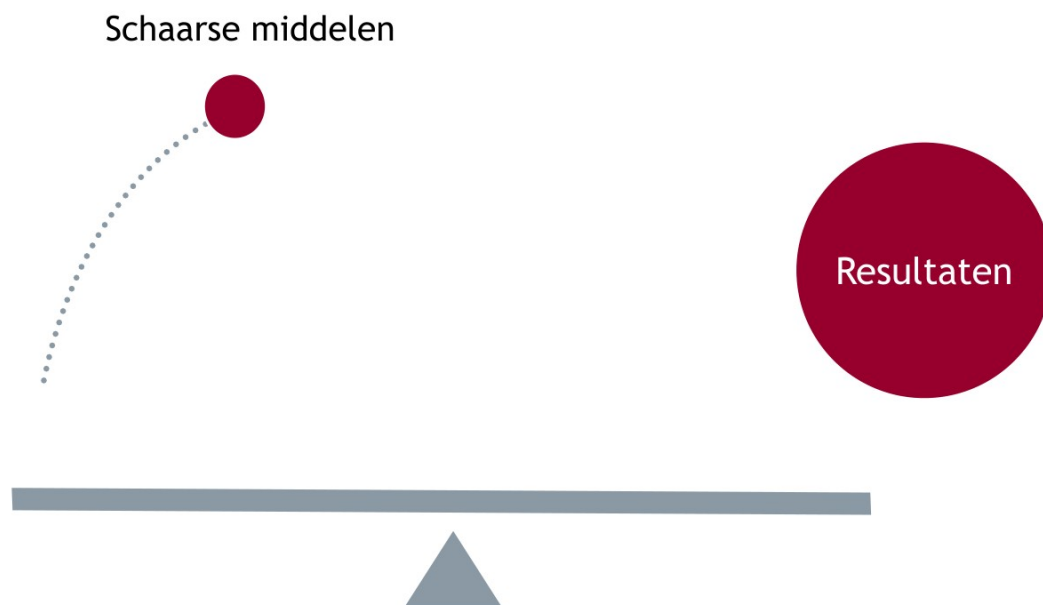
4. HANDELINGSPERSPECTIEF

3. Financiële sturing en beheersing vragen aandacht

Gegeven de financiële opgave is het noodzakelijk om realistischer te begroten én om de sturing op uitgaven te versterken

Belangrijkste bevindingen:

- ▶ Lucht in de begroting
- ▶ Sprake van planningsoptimisme in de begrotingen van afgelopen jaren
- ▶ Medemblik is nog te weinig in control en heeft moeite met sturen op uitgaven, hier zijn inmiddels acties op gezet

Handelingsperspectief

1. URGENTIE

2. BENCHMARK

3. FINANCIELE STURING EN BEHEERSING

4. HANDELINGSPERSPECTIEF

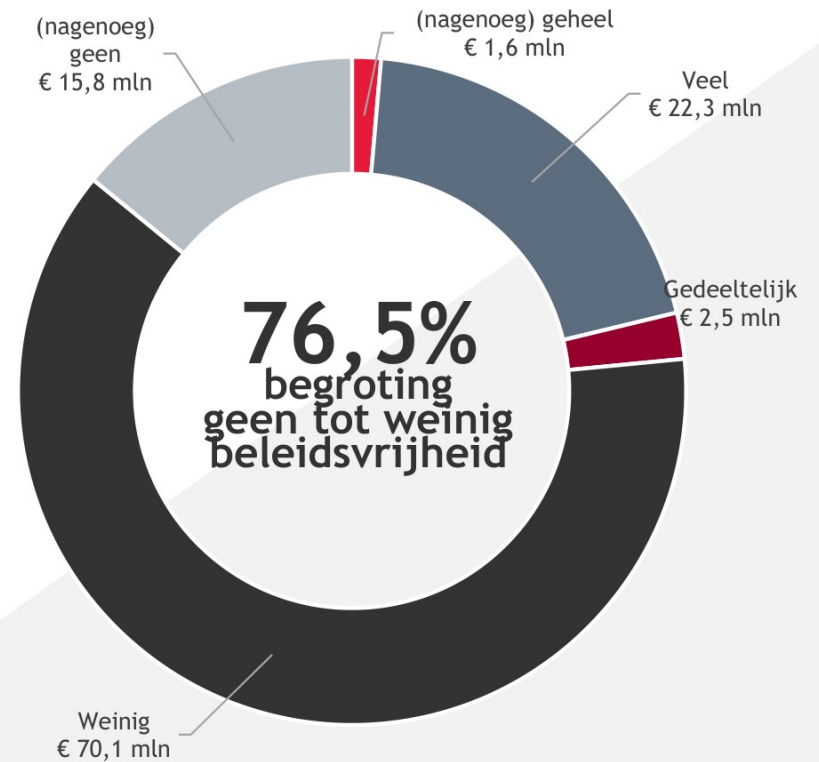
4. Keuzeruimte in de begroting

Circa 23,5% van de begroting (op basis van nettolasten) is gedeeltelijk of volledig beleidsvrij, hier zit de ruimte voor ombuigingen

Omvang wettelijke taakvelden begroting 2025

Begroting 2025 per beleidsvrijheid categorie

Let op: deze berekening is gebaseerd op de berekening van de netto lasten per taakveld, hierin zijn de inkomsten en uitgaven per taakveld met elkaar verrekend. De totale bruto lasten in de begroting zijn € 165 miljoen

4. Welk type maatregelen kan Medemblik nemen

Combineer de volgende vier strategieën aan maatregelen om te komen tot een wendbare en duurzaam sluitende begroting

Proactief:
investeren in
flexibiliteit en
sturingskracht

Korte termijn:
kosten snijden,
tarieven verhogen

Altijd: efficiency
verbeteren

Lange termijn:
transformeren
business modellen

Niet snijden, maar kiezen, ruimte
maken, groei begroting beheersen

Vraagt andere mindset

Snel resultaat, concreet, vraagt relatief
weinig echte keuzes

Geeft weinig energie. schade op langere
termijn?

Cultuur van continu verbeteren maakt
wendbaarder

Resultaten haalbaar maar niet zeker,
kosten voor de baten uit

Businessmodellen vernieuwen, out of
the box, huidige belemmeringen
loslaten

Resultaten onzeker, kosten voor de
baten uit, risico van wensdenken

4. Mogelijkheden voor ombuigingen op basis van 5 bouwstenen

1. Financieel technisch

2. Inkomsten verhogen

3. Dienstverlening en organisatie

4. Samen leven en ondersteuning

5. Ruimte

4. Bouwsteen 1: Financieel-technische maatregelen

Grip op financiën helpt om deel van het Ravijn te dichten

Mogelijke denkrichtingen

Proactief

- ▶ Sturing personeelsbudget
- ▶ Verbeteren sturing inhuur personeel
- ▶ Herijken beheerkalender
- ▶ Realistischer ramen afschrijvingen
- ▶ Ramen ruimte onder plafond BTW compensatiefonds
- ▶ Lucht uit de begroting halen - realistischer ramen

Korte termijn

- ▶ Indexatie tarieven conform systematiek gemeentefonds

Altijd

- ▶ Geen

Lange termijn

- ▶ Geen

4. Bouwsteen 2: Inkomsten verhogen

Inkomsten verhogen blijft een knop om aan te draaien

Mogelijke denkrichtingen	
	Proactief ▶ Geen
	Korte termijn ▶ Verhogen OZB ▶ Invoering hondenbelasting ▶ Invoering parkeerbelasting ▶ Verhogen toeristenbelasting ▶ Verhogen forensen belasting ▶ Invoeren precariobelasting
	Altijd ▶ Geen
	Lange termijn ▶ Geen

4. Bouwsteen 3: Dienstverlening en organisatie

Digitaliseren en herorganiseren voor strategische bezuinigingen, schaven in budgetten bestuur en organisatie voor pragmatische bezuinigingen

Mogelijke denkrichtingen

Proactief

- ▶ Sluiten gemeentehuis tijdens avondopenstelling / vrijdagen

Korte termijn

- ▶ Verlagen kosten ondersteuning gemeenteraad / griffie
- ▶ Verminderen bijdrage bestuurlijke samenwerkingen
- ▶ Verminderen aantal wethouders
- ▶ Verlagen van opleidingsbudgetten
- ▶ Versobering tertiaire arbeidsvoorwaarden
- ▶ Versoberen kosten gemeentehuis (schoonmaak, decoratie, vernieuwing)
- ▶ Taakstelling GR'en

Altijd

- ▶ Investeren in IT om slimmer en meer digitaal te werken
- ▶ Grip op aanbestedingen

Lange termijn

- ▶ Optimalisatie burgerzaken

4. Bouwsteen 4: Samen leven en ondersteuning

Ondanks geringe beleidsvrijheid Jeugd en Wmo, ruimte voor lange termijn maatregelen. Bij beleidsvrije taakvelden ruimte om politieke keuzes te maken

Mogelijke denkrichtingen

Proactief

- ▶ Bibliotheken verminderen
- ▶ Burgerparticipatie stopzetten
- ▶ Verminderen aantal buurthuizen
- ▶ Verhogen leeftijdsgrens peuterspeelzaal
- ▶ Beperken minimabeleid

Korte termijn

- ▶ Verhogen tarieven sportlocaties → Verlagen vergoeding sportbedrijf
- ▶ Verminderen subsidies/budgetten cultuur
- ▶ Invoeren (door het Rijk) van de inkomensafhankelijke bijdrage per 1-1-2027
- ▶ Taakstelling GR'en waaronder GGD

Altijd

- ▶ Meer regie op zorg voeren (Jeugd/Wmo)
- ▶ Versterken toegang (Jeugd / Wmo)

Lange termijn

- ▶ Leerlingen vervoer
- ▶ Transformeren jeugd - versterken samenwerkingen, versterken voorliggend veld, verbeteren tariefafspraken etc.

4. Bouwsteen 5: Ruimte

Transformatie mogelijk in inrichting gemeentewerven, op korte termijn besparingen te realiseren bij budgetten economische ontwikkeling, duurzaamheid, BOA's en onderhoudsniveau

Mogelijke denkrichtingen

Proactief

- ▶ Verminderen inzet BOA's
- ▶ Stoppen/verlagen bijdragen voor economische ontwikkeling en economische promotie
- ▶ Verlagen budgetten duurzaamheid
- ▶ Herzien kostendekkendheid leges

Korte termijn

- ▶ Verhogen huren gronden
- ▶ Verlagen budgetten milieubeheer
- ▶ Verlagen subsidies voor openbaar groen en recreatie.
- ▶ Verlagen onderhoudsniveau
- ▶ Taakstelling GR'en

Altijd

- ▶ Invoeren dimprotocol/energiezuinige straatverlichting

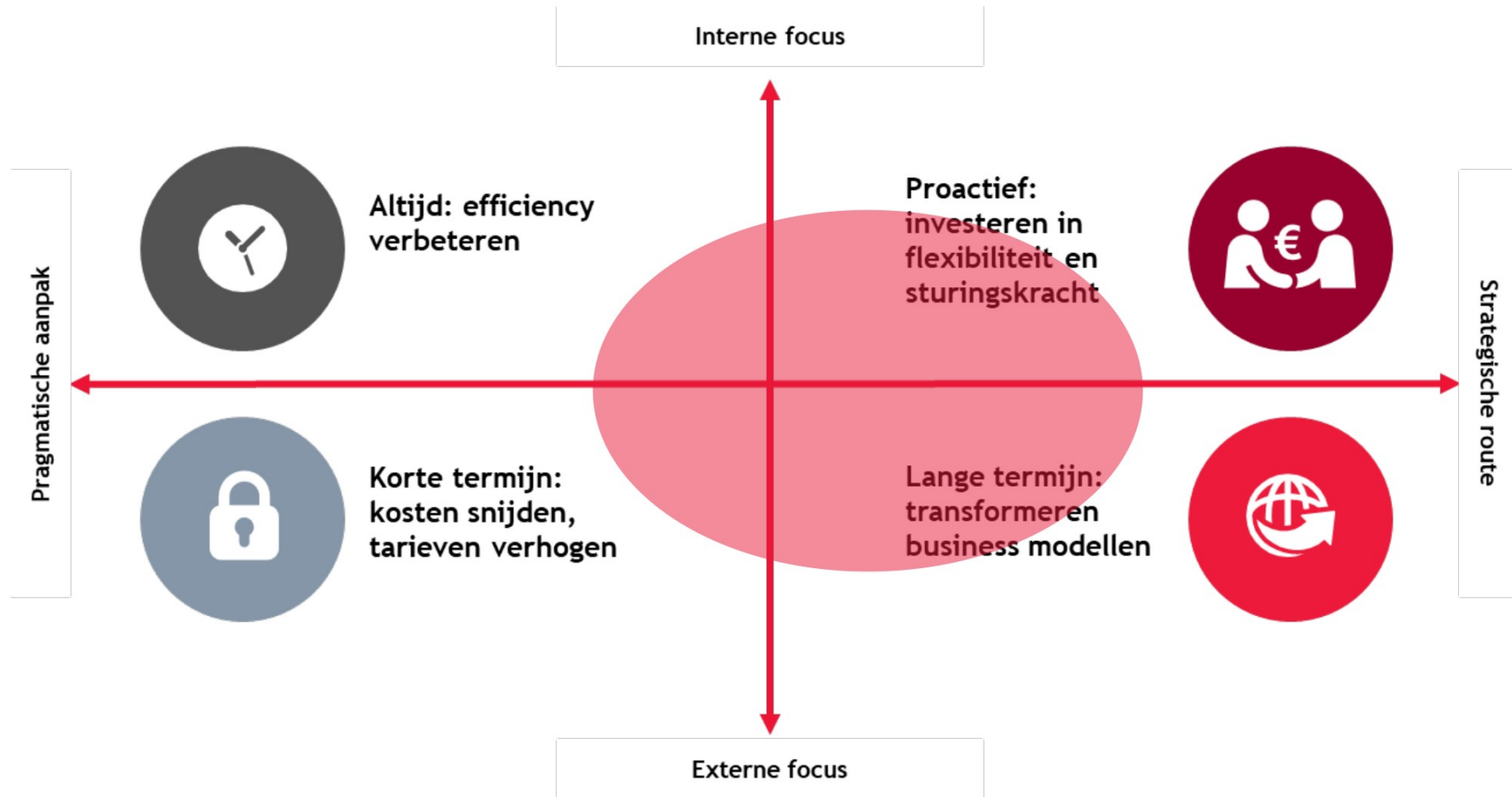

Lange termijn

- ▶ Verminderen aantal gemeentewerven.

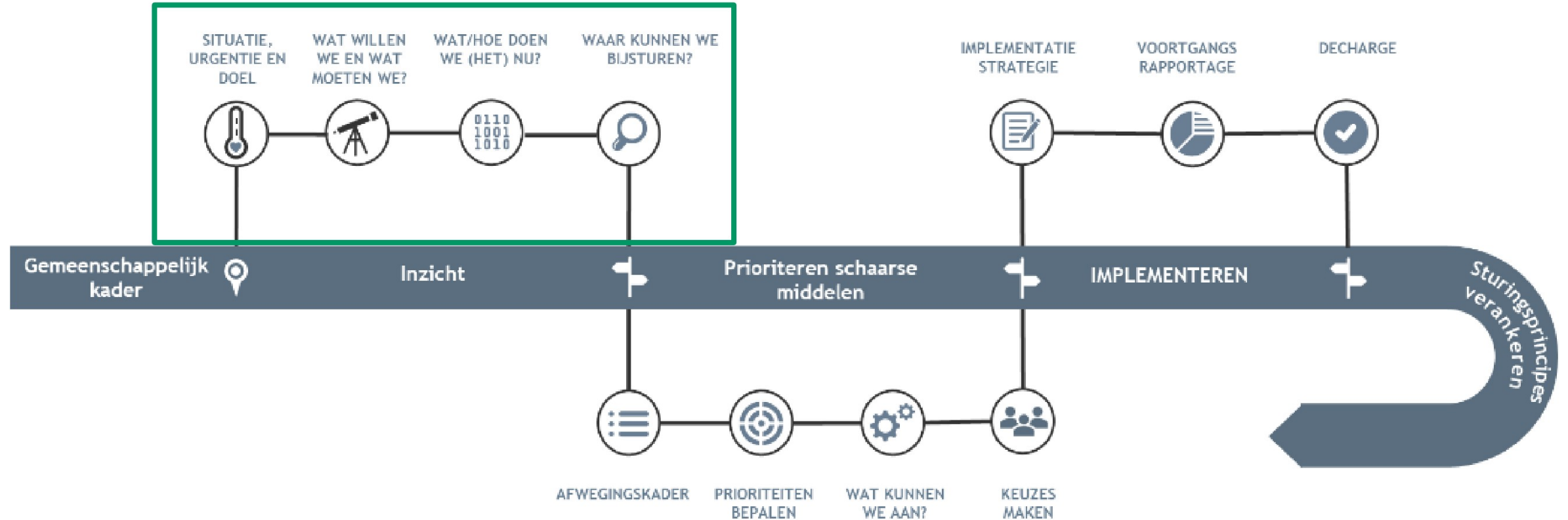
4. Handvatten voor het vervolg

Medemblik wil een sluitende begroting 2029, hierdoor is er meer ruimte voor strategische route

4. Het proces uiteengezet

Inzicht is gecreëerd in eerste fase, in de volgende fase worden prioriteiten gegeven aan de schaarse middelen

Een andere kijk
op waarde

